

TISOVSKÝ MESAČNÍK

Mestské noviny
občanov Tisovca
a Rimavskej Píly
XIX. ročník

číslo 2

február 2009

cena 0,25 €

Oslávili sme 64. výročie oslobodenia Tisovca

Šesťdesiateštvrté výročie oslobodenia mesta Tisovec a miestnej časti Rimavská Píla sme oslávili 28.1.2009 na Námestí v Tisovci. Pred šesťdesiatimi štyrmi rokmi naše mesto oslobodili jednotky Rumunskej a Červenej armády. Mesto sa snaží zvýšiť záujem o podobné podujatia netradičnými spôsobmi.

Tento rok zvolili v Tisovci novú formu organizácie podujatia, snahou je zapojiť čo najširšiu verejnosť, najmä mladých ľudí. „Pre mňa osobne je tento deň ako štátny sviatok, tento deň priniesol slobodu a mier aj do nášho mesta“ – povedal pre Echoviny.sk primátor Tisovca, Peter Mináč.

Komisia školstva a vzdelávania pri MsZ zvolila novú formu organizácie podujatia: v rámci subjektov v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta zorganizovali rôzne súťaže orientované pre študentov. Dnes sa po prvý krát v tejto súvislosti prezentovali aj deti – v recitácii, speve a hudbe. Mesto plánuje podobne postupovať aj pri ďalších na významných medzníkoch

tisovskej histórie. Cieľom je zvýšenie účasti mládeže na týchto podujatiach a budovanie blízkeho vzťahu k svojmu rodisku, svojmu rodnému mestu.

Dnešného výročia sa zúčastnili aj poslanci Mestského zastupiteľstva i verejnosť. Podobných akcií v meste sa pravidelne zúčastňujú aj dôchodcovia z Domova dôchodcov v Tisovci a seniori zo Základnej organizácie Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov.

Podľa primátora sa akcia podarila, ale treba pokračovať ďalej: „Predstavovali by sme si to ešte masovejšie, ale verím, že kroky, ktoré podnikáme budú úspešné a zvýšia záujem o toto podujatie.“

(www.echoviny.sk)

Oslobodený Tisovec

Zavialo vojnu do mesta Tisovec,
trpelo ňou každé mesto, obec.
Celé Slovensko zachvátil žiaľ,
len Nemec si vojnu prial.

Čas plynie, už treba postaviť sa im,
Nemcom i všetkým zlým.
V jeden deň sa Hačava aj Píla
voľnými stali,
po Daxnerovej ceste vojská postupovali.

Keď k Tisovcu sa ruské vojská blížili,
na Trstí Rumuni ľúty boj žili.
A keď konečne Tisovec na dosah mali,
zase hitlerovci ťažký boj rozpútali.

Na Dieliku, v bitke, zmrlo mnoho ľudí,
mnoho slovenských
i rumunských rodín za otcami smúti,
no nielen otcovia tam i synovia mladí,
každý za to svojou biedou platí.

Krutá noc 27. januára,
plameň života mladým ľuďom zhára.
No ráno, celá chasa šťastná,
krásou usmieva sa.
Veď Tisovec je konečne slobodný.
Ale ľudia na tú vojnu nikdy nezabudli.

Patrícia Zvarová, V.A

Prinášame Vám uznesenia z jeho zasadnutia 29. 1. 2009:
schválilo:

- plán činnosti Mestskej polície v Tisovci na 1. polrok 2009
- plán zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Tisovci na 1. polrok 2009
- päťročný prenájom pozemku z majetku mesta parcela E KN č. 381 evidovaná ako TTP o celkovej výmere 6706 m² pre Bohumila BELICU, bytom Dlhá č. s. 180, Rimavská Píla na poľnohospodárske účely, za sumu 16,6 eur/ha/rok t. j. 11,13 eur/rok / 335,- Sk /
- dvojročný prenájom časti pozemku z majetku mesta parcela č. CKN 2370 o celkovej výmere 14 m² pre Natašu ORAVCOVÚ, bytom Daxnerova č. s. 748, Tisovec za účelom zriadenia predajného stánku - Potraviný, rozličný tovar a drogeria za sumu 2,66 eur/m²/rok t. j. 37,24 eur/rok / 1 121,89 Sk /
- ukončenie nájomného vzťahu – prenájom časti pozemku parcela č. CKN 3101 o výmere 23 m² na autobusovej zastávke v Tisovci medzi Mestom Tisovec a Drahoslavou KRANKUŠOVOU, bytom Hačava č.s. 110 dohodou zmluvných strán k 31. 12. 2008
- dvojročný prenájom časti pozemku z majetku mesta parcela č. CKN 3101 o výmere 23 m² na autobusovej zastávke v Tisovci pre Jarmilu GRLOCKÚ, bytom Sládkovičova č. s. 282, Tisovec za účelom umiestnenia stánku na výrobu a predaj francúzskeho pečiva za sumu 61,18 eur/rok / 1 843,- Sk /
- odpredaj pozemku v k. ú. Tisovec z majetku mesta parcela č. CKN 3445/2 evidovaná ako ostatné plochy o výmere 2 500 m² pre CALMIT spol. s r. o., Gaštanová 15, Bratislava, závod Tisovec
- kúpu pozemkov a nehnuteľností v k.ú. Tisovec do vlastníctva mesta:
- parc.č. CKN 2705, evidovanú ako zastavané plochy a nádvoria o výmere 56 m² spolu so stavbou evidovanou ako rodinný dom č. s. 628
- parc.č. CKN 2696 evidovanú ako záhrady o výmere 38 m²
- parc.č. CKN 2699 evidovanú ako zastavané plochy a nádvoria o výmere 20 m²
- parc.č. CKN 2700 evidovanú ako záhrada o výmere 58 m² v spoluvlastníckom podiele 1/1 – ina vedených na LV č. 410

MESTSKÉ ZASTUPITEĽSTVO

- parc.č. CKN 2715 evidovanú ako spoločný dvor o výmere 811 m² v spoluvlastníckom podiele 9/104 – tín vedenú na LV č. 1061 od Zuzany BARANOVEJ, bytom J. Fábryho č. s. 8, Rimavská Sobota
- kúpu pozemkov a nehnuteľností v k. ú. Tisovec do vlastníctva mesta
- parc. č. CKN 2746 evidovanú ako zastavané plochy a nádvoria o výmere 60 m²
- parc. č. CKN 2749 evidovanú ako zastavané plochy a nádvoria o výmere 23 m²
- parc. č. CKN 2761 evidovanú ako záhrady o výmere 246 m²
- parc. č. CKN 2764 evidovanú ako záhrady o výmere 62 m²
- parc. č. CKN 2745 evidovanú ako zastavané plochy a nádvoria o výmere 60 m² aj so stavbou evidovanou ako rodinný dom č. s. 657 vedených na LV č. 1437 v spoluvlastníckom podiele 1/1- ina
- parc. č.CKN 2765 evidovanú ako zastavané plochy a nádvoria o výmere 859 m² v spoluvlastníckom podiele 4/80-tiny / spoločný dvor / vedenú na LV č. 679 od Anny ŽIAKOVEJ, bytom Daxnerova č. s. 958/8, Tisovec
- kúpu pozemku v k.ú. Tisovec do vlastníctva mesta
- parcela č. CKN 2765 evidovaná ako zastavané plochy a nádvoria o výmere 859 m² v spoluvlastníckom podiele 5/20 – tín vedenú na LV č. 679 od Jána ČEPÍKA, bytom Tisovec, Daxnerova č. s. 748
- predĺženie Dohody o poskytnutí nebytových priestorov v malej klubovni MsKS medzi Mestom Tisovec a Jánom MUŠUKOM, bytom Tisovec, Hviezdoslavova č. s. 323, ktorou sa nájom predlžuje na dobu určitú do 31. 12. 2009- dodatok č. 3 k nájomnej zmluve medzi Mestom Tisovec a spoločnosťou GENESIS s r. o. M.R.Štefánika 373/79, Stará Turá, ktorým sa nájom predlžuje do 31. 1. 2010. Ostatné články zmluvy ostávajú v pôvodnom znení.

(dokončenie s.2)

(Mestské zastupiteľstvo - dokončenie zo s.1)

- Juraja SVOBODU ml. za externého člena komisie Zboru pre občianske záležitosti Človek - človeku v Tisovci
 - výšku príspevku na stravovanie pre dôchodcov a zdravotne ťažko postihnutých občanov s účinnosťou od 1. 2. 2009, podľa tabuľky č. 2, ktorá tvorí prílohu k tomuto uzneseniu
 - poskytnutie dotácií z rozpočtu mesta na športové aktivity v roku 2009 podľa prílohy k tomuto uzneseniu a **uložilo** predsedovi komisie kultúry a športu vypracovať podmienky pre rozdeľovanie dotácií na športové aktivity z rozpočtu mesta
 - žiadosť Evanjelického farského úradu Tisovec o poskytnutie dotácie vo výške 665 eur / 20 033,79 Sk/ na riešenie havarijného stavu zvonov
 - predloženú Zmluvu č. 07/8.3.07/d o zriadení práva vecného bremena medzi Mestom Tisovec a Stredoslovenskou vodárenskou spoločnosťou, a. s. Banská Bystrica

súhlasilo:

- s otvorením prevádzky - Coutry klubu BONANZA v nebytových priestoroch objektu č. s. 85 na Námestí Dr. Vladimíra Clementisa v Tisovci / bývalá Vináreň / ktorú bude prevádzkovať Jarmila GRLOCKÁ, bytom Tisovec, Sládkovičova 282 s nasledovnou prevádzkovou dobou:
 pondelok – štvrtok od 10.00 – 22.00 hod.
 piatok – sobota od 10.00 – 24.00 hod.
 nedeľa od 14.00 – 20.00 hod.
 - s otvorením prevádzky SALAŠ ZBOJSKÁ, ktorú prevádzkuje Janka VLČKOVÁ, bytom Pohronská Polhora, Hlavná 62 s nasledovnými otváracími hodinami: pondelok – nedeľa od 10.00 – 21.00 hod.

vzalo na vedomie:

- informácie zo zasadnutí komisií Mestského zastupiteľstva v Tisovci a Výboru m. č. Rimavská Píla
 - správu o výsledku kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky mesta za rok 2008
 - informáciu o doručených žiadostiach uchádzačov na funkciu hlavného kontrolóra mesta, **schválilo** voľbu hlavného kontrolóra mesta

Tisovec tajným hlasovaním, spôsobom tajného hlasovania stanoveného návrhovou a volebnou komisiou v súlade s príslušnými zákonmi
 - správu návrhovej a volebnej komisie o výsledku tajného hlasovania na obsadenie funkcie hlavného kontrolóra mesta a **zvolilo** za hlavného kontrolóra mesta Tisovec Ing. Katarínu MEŠKOVÚ na 30 % pracovný úväzok
 - informáciu o ukončení projektu Pilotnej implementácie programového rozpočtovania vo forme kompletného programového rozpočtu v súlade s metodikou Ministerstva financií SR a **uložilo** prednostke mestského úradu zabezpečiť, aby tento kompletný programový rozpočet mesta Tisovec na r. 2009 – 2011 bol zverejnený na webovej stránke mesta
 - správu o činnosti Mestskej polície v Tisovci za rok 2008
 - plán kultúrnych aktivít na rok 2009
 - žiadosť Juraja VOJČIAKA o sponzorský dar vo výške 60 eur / 1 807,56 Sk /v súlade s čl. II ods. 4 Smernice o rozsahu a spôsobe použitia výdavkov na reprezentačné a propagačné účely
 - informáciu o voľbách prezidenta Slovenskej republiky dňa 21. 3. 2009
 - informáciu o vytvorení volebných okrskov a určení volebných miestností nasledovne:

VOLEBNÝ OKRSOK č. 1 - HÁMOR
 miestnosť : budova Mestských lesov s.r.o.Tisovec, Ambulancia rýchlej zdravotnej pomoci, Sládkovičova č. s. 271, Tisovec
 ulice : Bánovo, Hviezdoslavova, Kľak, Ľavkovo, Partizánska č. 105 – 138
 Podhradová, Sládkovičova, Zbojská
 počet voličov : 450

VOLEBNÝ OKRSOK č. 2 – MESTSKÉ KULTÚRNE STREDISKO /stará časť/
 miestnosť : budova MsKS, Jesenského č. s. 835, Tisovec
 ulice : Bakulíniho, Nám. Dr. V. Clementisa, Francisciho, Jozeffyho
 počet voličov : 839

VOLEBNÝ OKRSOK č. 3 – MESTSKÉ KULTÚRNE STREDISKO /nová časť/
 miestnosť : budova MsKS, Jesenského č. s. 835, Tisovec
 ulice : Dielik, Jesenského, Malinovského, Muránska, P. Šífrika, Partizánska č.94 – 104, 139 – 167, Štefánikova, Šťavica
 počet voličov : 865

VOLEBNÝ OKRSOK č. 4 – DAXNEROV DOM
 miestnosť : budova Daxnerovho domu, Daxnerova č. s. 745, Tisovec
 ulice : Daxnerova, Markovo, L. Štúra, Suché Doly
 počet voličov : 758

VOLEBNÝ OKRSOK č. 5 – RIMAVSKÁ PÍLA
 miestnosť : budova Kultúrneho domu, Hlavná č. s. 76 Rimavská Píla
 ulice : Cigánska osada, Dlhá, Družstevná, Hlavná, Partizánska, Vansovej, Železničná
 počet voličov : 372

- určenie zapisovateľov:
 okrsk č. 1 Jana MAĎAROVÁ
 okrsk č. 2 Danka LAZÁKOVÁ
 okrsk č. 3 Eva CABANOVÁ
 okrsk č. 4 Monika IVOROVÁ
 okrsk č. 5 Denisa MÁNIOVÁ
 a **požiadalo** zástupcov politických strán a hnutí, ktoré sú zastúpené v NR SR a petičných výborov, ktorých návrh sa prijal, aby písomne oznámili a predložili primátorovi mesta 1 člena a 1 náhradníka do okrskových volebných komisií s uvedením mena, priezviska a adresy trvalého pobytu v termíne do 18. 2. 2009
 - informáciu o zmene palivovej základne tepelných zdrojov a ich modernizácii, **zrušilo** uznesenie Mestského zastupiteľstva v Tisovci číslo 467/2008 zo dňa 27. 11. 2008 a **poverilo** primátora mesta ďalším rokovaním o predložení návrhu kúpno-predajnej zmluvy za účelom zníženia kúpnej ceny pozemku.

*(spracovala redakcia)***Študenti**

Chcel by som doplniť, že KLAKTIS, ktorý spomínam v predchádzajúcom čísle pôsobil v Bratislave.

Naväzujú na spomienky v minulom čísle TM, všeobecne sa konštatovalo, že tisoovskí študenti boli veľmi aktívni. Nebol internát, tak bývali po rodinách. Vo väčšine na spôsob ako členovia rodiny. Ak sa stalo v škole niečo zaujímavé, hneď to vedel celý Tisovec. Tak v ňom študenti rozprúdili život.

Jedným z viacerých centier tisoovského života bol holičský salón pána Šabl'atúru. Každé ráno nad vchodom učeň alebo tovaríš zavesil cechovú insigniu – dve misky zo žltého kovu (na ktorých sa pôvodne miešala pena na holenie) spojené okrajmi (dno von) a zavesené na polmetrovej tyči smerom na chodník. Ak insignia nevisela, Figaro mal voľný deň. Tak to bolo v celej Československej republike, ale aj v časti Rakúsko-Uhorska. Lavica a dve alebo tri stoličky slúžili na pohodlie zákazníkom. Prostredie ako stvorené pre debaťnú krúžok. Zákazníkmi neboli len študenti. Tak sme sa dozvedeli veci aktuálne, ale aj dávno zabudnuté. Napríklad, ako barón Losoncy znepríjemňoval život svojmu poddanému Jánovi Šandrovcovi z Píly, alebo ako jeden člen daxnerovskej rodiny idúc z Brezna na bicykli, tak vyplašil ženy na Zbojských, že tieto pohádzali

hrable a s krikom sa rozpíchlí, lebo „ide čert na kolese“. Zaujímavá je aj príhoda na Polhore, v Aláši, kde sa stretol člen Jánošíkovej družiny (už ako stavec), s polhorským bačom, ktorého žiadal, aby vykopal poklad a zlatý kalich vrátil do kostola, z ktorého ho ukradol atď.

Študenti, ako všade boli národ veselý, pohotovo reagujúci na rôzne situácie. Veľkej popularite sa tešila báseň „Pred zborovňou“.
 Pred zborovňou h...o leží,
 celý profesorský zbor tam beží.
 Samík Rosiar, geometer,
 merá, či má h...o meter.
 Studený sa vychvaľuje,
 že to h...o odmaľuje.
 Chemik Bencko cíti plyny,
 chce primiešať kyseliny.
 Ferko Lukáč robí rámus,
 zaspievať mu gaudeamus.
 Starý Bercik si gamby líže,
 myslí, že to vosk na lyže.
 Oravcovi horia líca,
 bude z toho slivovica....

Báseň bola pripnutá na drevenej stene, oddeľujúcej holiareň od privátneho kúta. Oficiálne autorstvo neznáme, ale zasvätení ju pripisovali Ctiborovi Dörnerovi – Štútnickému, básnikovi, pozdejšiemu tajomníkovi Zväzu slovenských spisovateľov a kultúrnemu atašé v Budapešti.

Populárna veršovačka v tom čase, okrem iných, bola aj na kamarátskeho, dobrého študenta, pozdejšie vysokoškolského učiteľa L.L. Nebola myslená zlomyselne.

U Laša u kmotry sedia
 hriate pijú kašu jedia
 bude veľká zakáľačka
 sviňa veľká ako mačka...

O tom nevie nik,
 že Huroš Laša...
 je námesačník.
 Už odbila polnočná hodina
 Huroš Laša...
 vychodí z komína...

Reakciu na zdôrazňovanie dôležitosti logaritmov vyjadril v mojej knižke (logaritmov) predchádzajúci vlastník takto:
 Či si obut nebo bos,
 logaritmy sebou nos.
 Logaritmy mnel už Adam,
 keď žil v ráji se svou madam...

Píšem v skratkách. Nechcem zaberať miesto, pre niekoho dôležitejšie príspevky, aj keď si myslím, napríklad, že osud zlodeja kalicha je nielen zaujímavý, poučný, ale aj pravdepodobný. Tak isto osud Losoncyho a iné príbehy z Tisovca a Píly, z dávnej minulosti.

MUDr. Jaroslav Rafaj

Tisovský glosár

Nedávno minulé energetická kríza ukázala, akú výhodu majú tie mestá a obce, ktoré majú aj inú alternatívu vykurovania svojich kotolní, ako je plyn. V našich podmienkach je jednoznačne najvýhodnejším a najlacnejším palivom drevo a drevná štiepka. Veď dreveného odpadu a menej hodnotného dreva máme v našom chotári požehnané. Preto som s radosťou uvítal, že po posledných komunálnych voľbách vedenie mesta začalo konať. Už sa zdalo, že po Krupinej, Hnúšti a Revúcej sa aj v Tisovci podarí vybudovať kotolňu na štiepku, keby... Keby všetko neuviazlo na umiestnení novej kotolne. Ideálne by bolo prebudovať súčasnú kotolňu pri Základnej škole (sídliisko Stred), keby... Keby sa obyvatelia okolitých bytoviek nezľakli zvýšenej prašnosti a hlučnosti a dymu (síce menšej ako za uhľových čias, ale s plynom sa to nedá porovnať) a nezačali vehementne protestovať. Už sa zdalo, že sa mestská vrchnosť dohodne s vedením CSM – ky na umiestnení kotolne v areáli CSM, keby... Keby zhoršená ekonomická situácia, či čo, neprinútila CSM od dohôd odskočiť. Ďalšou alternatívou je pozemok CSM pri Rimave, kde by bolo možné kotolňu postaviť, keby... Keby ten pozemok CSM – ka chcela predať za normálnu cenu. Veď čo na tom, že mesto poskytlo Futbalovému klubu CSM pozemok na rozšírenie futbalového areálu, že mu dalo dvojmiliónový bezúročný úver a dotácie na 4 roky na dokončenie umelého ihriska. To sa, zdá sa, už nepočíta... A tak občanom nezastáva nič iné, len sa modliť, aby niekto dostal rozum, alebo aby nám kamaráti z Východu znovu nezakrútili krkom – teda, kohútikom...

Mesto Tisovec má nový rozpočet. Po šetrení v minulých rokoch, keď sa takmer všetky rezervy sušili v bankách (aby bola rezerva, keď do Tisovca začnú prúdom plynúť euro dotácie), aj naša vrchnosť zistila, že dotácie sú veľmi krehká kvetinka, ktorá sa rada nakloní na tú stranu, kde ju poriadne schmatnú pod krkom. A tak sa naši občania aj bez dotácií môžu tešiť na niekoľko vecí: že sa dokončí bazén v Základnej škole, že sa vyasfaltuje

Jesenského ulica, cesta okolo Materskej školy k činžiakom ku Rimave, cesta ku garážam pod Vápenkou, opraví sa cesta do Rimavy, zateplí sa Materská škola v Tisovci atď. Zamestnanci mesta sa môžu tešiť na 10%-né zvýšenie plátov, a tak by sme sa mohli tešiť všetci spoločne, keby... Keby občanom Rim. Píly nezmrzol úsmev na tvári z toho, že mesto malo vlni rozkopáť dve ulice kvôli výmene vodovodu, aby sa v tomto roku mohli ulice asfaltovať. Aspoň tak to bolo dvakrát sľúbené z úst primátora, keby... Keby nebola zasiahla vyššia moc a asfaltovanie ulíc na R. Píle sa nepreložilo na rok 2011. Nuž, čo už! Zásahy vyššej moci sú nepredvídateľné a nezvratiteľné. Kedysi bol aj u nás populárny film „Už zase preskakujem cez kaluže“. Zdá sa, že nastal čas natočiť jeho remake. Exteriéry naň už máme...

Mesto má staronovú hlavnú kontrolórku. Na poslednom zastupiteľstve bola na 6-ročné obdobie znova zvolená Ing. Katarína Mešková. Na túto funkciu pôvodne kandidovali traja záujemcovia – okrem Ing. Meškovej aj p. Pavlíková a Ing. Mikuláš Novota. Volilo sa nakoniec z dvoch kandidátov, pretože Ing. Novota tesne pred voľbou odstúpil. Podľa jeho slov nepredpokladal, že sa na takú nevďačnú funkciu a navyše na 1/3-inový úväzok nájde niekto, a preto bol ochotný obetovať sa v prospech mesta a byť jeho hlavným kontrolórom. Ale keďže s uspokojením videl, že je viac fundovaných kandidátok, nechcel im znížiť šance na zvolenie, a preto radšej dobrovoľne odstúpil. Mne nezostáva nič inšie, len zatlieskať takému ušľachtilému činu. Bodaj by sa aj v iných funkciách našli ľudia, ktorí by dobrovoľne odstúpili po zistení, že iní by to robili lepšie...

A na záver radostný oznam: Z dobre informovaných kruhov ku mne preniklo, že benzínka v Tisovci otvorená bude! Heuréka! Len s tým dátumom je to horšie. Je väčšmi utajovaný ako plat primátora. Ale ak predsa chcete vedieť presne kedy to bude, tak vám odporúčam obrátiť sa na dr. Il'ka, prípadne začítať sa do Sibylíných kníh. Tam je vraj napísané všetko...

Jaroslav Lacko

Tisovský urbár, tradícia môže prekonať hospodársku krízu

Urbárne spoločnosti sú na Slovensku tradíciou. Osvedčené hospodárenie s lesmi a pozemkami dokázalo prekonať hospodárske otrasy i zmeny v ekonomike štátu. V posledných dvoch rokoch podstatne rástla spotreba energií. Cenové výkyvy elektrickej energie a plynu ovplyvnili spotrebu palivového dreva, kde začala stúpať spotreba a veľa domácností sa preorientovalo na palivové drevo.

Trhová cena vzrástla za posledné tri roky takmer o 40%. Pomerne stabilnú cenu udržali len urbárne spoločenstvá, nie však všade. Zdroje na zabezpečenie urbárnych prídelov nie sú nekonečné. V niektorých oblastiach sa vrátili ku kombinácii pri vykurovaní (uhlie, drevo). Nie sú výnimkou aj kombinácie, drevo a plyn. Hľadajú sa ďalej technológie na dokonalejšie spaľovanie. Zvyšuje sa spotreba drevnej štiepky, lisovaných pilín do paliet. V Tisovci zatiaľ tieto možnosti nevyužívame, ale v budúcnosti to nie je vylúčené. Záleží od energetickej koncepcie, ktorá bude prioritná pre Tisovec. Drevo a jeho produkty sa môžu stať strategickou energetickou zložkou.

V Tisovci naďalej nie je možné zvyšovať ťažbu palivového dreva, charakter porastov to nedovoľuje. Výbor spoločenstva rozhodol o zmene štruktúry dodávok urbárnych prídelov na rok 2009. Dodávky budú realizované v štruktúre: 90% tvrdého dreva a 10% mäkkého dreva. V budúcnosti sa nevyklučuje ďalšia zmena štruktúry dodávok. Súčasná situácia na trhu s drevom je zložitá, znížený dopyt, hlavne drevospracujúceho priemyslu, stláča ceny dole. Vytvára sa konkurenčný tlak, nepriamo do tejto sféry zasahuje i štát. Zvýšili sa i náklady na hospodárenie v lesoch, budú nutné úsporné opatrenia. Istotne táto problematika bude zaujímať členov Urbáriálneho spoločenstva. Od apríla sa obnovujú úradné hodiny. Každý mesiac posledný týždeň v mesiaci, vo štvrtok od 15,00 – 18,00 hod. budú úradné hodiny v rekonštruovanej kancelárii na ulici L. Štúra v Tisovci.

Pravdepodobne bude nevyhnutné riešiť i platbu dane z pridanej hodnoty, štát podstatne znížil hranicu na túto povinnosť. Ekonomika bude zložitejšia, dopady hospodárskej krízy budú nekompromisné. Zníži sa kúpna sila obyvateľstva a budú sa hľadať rezervy i v domácnostiach. Bude potrebné zabezpečiť zvýšenú ochranu majetku spoločenstva. Dôležité je dodržiavanie stanovených pravidiel a uznesení, musí to byť záväzné pre každého.

Urbáriálne prídele - dodávky dreva sú určené len členom a rodinným príslušníkom. Prídele sú zatiaľ realizované podľa sociálneho princípu, čo je vzácnosťou súčasnej trhovej ekonomiky. Je tu obmedzená možnosť samovýroby. Súčasná trhová cena palivového dreva je oveľa vyššia ako cena za ktorú dostávajú drevo členovia urbáriálneho spoločenstva.

Vladimír Pašiak, predseda Dozornej rady

Urbáriálna spoločnosť v Tisovci, pozemkové spoločenstvo

Bodka za Tisovským glosárom

Tisovský glosár okrem viacerých nepresných údajov uvádza aj „10%-né navýšenie plátov zamestnancov mesta“.

Pre objektivnosť a informovanosť musím poznamenať, že sa nejedná o plošné 10%-né navýšenie plátov, ale o zákonom stanovenú valorizáciu platových taríf (o 5%-né u zamestnancov podľa osobitnej stupnice a o 7%-né u zamestnancov podľa základnej stupnice a u pedagogických zamestnancov), ktorá sa vzťahuje na všetkých zamestnávateľov verejnej správy podľa zákona NR SR č. 553/2003 Z. z.

Nemám o tom pochybnosť, že autor ako poslanec mestského zastupiteľstva obhajujúci zákonnosť a záujmy občanov o tom nevedel.

Navyše autor bol zamestnancom mestského úradu a aktívnym členom odborovej organizácie, kedy sa domáhal rôznych pracovno-právnych výmožností, odvolávajúc sa práve na zákon a kolektívnu zmluvu.

Taktiež autor dobre vie, že plat primátora mesta nepodlieha žiadnemu utajovaniu, je verejne známy a v čase jeho aktuálnosti aj obvyklým spôsobom zverejňovaný.

Týmto mojim príspevkom dávam bodku za všetkými minulými a budúcimi Tisovskými glosármi.

JUDr. Zuzana Kederová, prednostka MsÚ Tisovec

Divadelný bál v Tisovci

V sobotu, 24. januára, sa v Mestskom kultúrnom stredisku v Tisovci konal druhý Divadelný bál. Tisovskí divadelníci, Júlia Hodoňová, ako vedúca súboru a Jaroslav Lacko na úvod privítali 89 hostí z Tisovca, Rimavskej Píly, Hnúšte, Rimavskej Soboty a blízkeho, či vzdialenejšieho okolia. Po zaznení prvých tónov Viedenského valčíka sa celá sála v okamihu roztancovala.

Neskôr pobavil hostí zabávač a mím Adrián Ohrádka svojim neopakovateľným talentom. Pri výbornej hudbe z produkcie d.j. Tonyho zábava pokračovala do skorého rána. Chcel by som sa v mene DS Daxner poďakovať všetkým sponzorom, ktorí prispeli, či už finančne, alebo vecnými

darmi do tomboly, Adriánovi Ohrádkovi, Jarovi Lackovi za skvelú poľnočnú divadelnú kapustnicu, Mestskému Kultúrnemu Stredisku za ústretovosť pri organizovaní a Vám všetkým, ktorí ste sa tejto akcie zúčastnili za skvelú zábavu. Verím že tradícia divadelných bálů v Tisovci bude pokračovať.

Michal Stejskal

Kalendár výročí osobností Tisovca a Rimavskej Pily

Ludovít Augustín Gál

115. výročie úmrtia publicistu, zberateľa ľudových povestí, evanjelického farára a učiteľa

Narodil sa 30.8.1822 v Ratkovej. Od roku 1831 študoval na kalvínskom gymnáziu v Miskolci, potom vo Veľkej, na dvojročnej gramatickej škole v Levoči, syntax a rétoriku v Rožňave, na evanjelickom lýceu v Bratislave a v roku 1844 na protest proti zosadeniu L. Štúra z katedry odišiel s ostatnými študentmi do Levoče. Štúdiá dokončil na univerzite v Halle. Bol súkromným vychovávateľom v rodine Vajdovcov v Rimavských Janovciach, kaplánom v Ratkovej a od roku 1849 bol učiteľom v **Tisovci**. V roku 1856 prešiel za farára do Muránskej Dlhej Lúky. Bol spoluzakladateľom revúckeho gymnázia i Matice slovenskej, prispieval do Pešťbudínskych vedomostí. Zbieral a upravoval slovenské ľudové rozprávky, napr.: *Mahuliena zlatá panna alebo Slnková panička, Vlkolak, Pani mačička, Kozičky a iné*. Zomrel 5.2.1894 v Muránskej Dlhej Lúke.

Pavol Kaňa

215. výročia narodenia pedagóga

Narodil sa 9.2.1794 v **Tisovci**. Študoval v Štítniku, Rožňave, Levoči a v Bratislave. Bol vychovávateľom na viacerých miestach v Uhorsku. Od roku 1821 bol učiteľom a vychovávateľom v Budapešti a od roku 1861 bol na dôchodku. Napísal viaceré články z pedagogiky, dejín budapeštianskej ev. školy, návrhy za dejín evanjelického školstva v Budapešti a učebnicu zemepisov a počtov. Zomrel 16.6.1876 v Budapešti.

Ján Ludovít Nosko

100. výročie narodenia učiteľa, účastníka SNP

Narodil sa 12.2.1909 v **Tisovci**. Ľudovú a meštiansku školu navštevoval v rodisku. V rokoch 1924-1928 študoval na Vyššej priemyselnej škole v Košiciach. V rokoch 1933-1935 bol učiteľom na ľudovej škole v Šalgove, v rokoch 1935-1936 v Dolnom Slní. V rokoch 1939-1945 pôsobil na štátnej meštianskej škole v **Tisovci**. Bol účastníkom ilegálneho protifašistického odboja. Od marca 1944 sa ako veliteľ obranného strediska v **Tisovci** zúčastnil na prípravách Slovenského národného povstania. Bol poverený vybudovaním obranného strediska v **Tisovci**, ktoré malo prehradiť cestu Tisovec – Muráň a Tisovec – Rimavská Sobota. Od 29.8.1944 do 29.1.1945 bol veliteľom 17. pešieho práporu Prvosienka, ktorý pôsobil práve v okolí Tisovca. Bol autorom kroniky protifašistického boja v **Tisovci**. Po oslobodení pôsobil v Bratislave, kde až do roku 1971 bol učiteľom a neskôr riaditeľom základnej školy. Zomrel 16.12.1979 v Bratislave.

Ľudovít Bancík

30. výročie úmrtia lesného inžiniera

Narodil sa 29.3.1923 vo Veľkých Teriakovciach. Gymnázium absolvoval v **Tisovci**. V rokoch 1942-1947 študoval lesné inžinierstvo na SVŠT v Bratislave. V rokoch 1948-1952 bol asistentom na Vysoké škole poľnohospodárskeho a lesného inžinierstva v Košiciach, v rokoch 1953-1960 pôsobil vo funkcii riaditeľa Krajského podniku meliorácií vo Zvolene a od roku 1963 bol odborným asistentom Katedry krajinárstva a

ochrany lesov VŠDL vo Zvolene. V roku 1968 vypracoval Perspektívny plán rozvoja poľovníctva na Strednom Slovensku. Bol autorom odborných článkov v časopisoch Les, Lesníctví, Poľovníctvo a rybárstvo, Lesnícky časopis, Ochrana fauny a iných. Bol členom redakčnej rady časopisu Poľovníctvo a rybárstvo. Zomrel 17.2.1979 vo Zvolene.

Branislav Manica

115. výročia narodenia generála

Narodil sa 27.2.1894 v **Tisovci**. Základnú školu navštevoval v **Tisovci**, rok študoval na gymnáziu v Uhorskom Brode a potom na srbskom gymnáziu v Novom Sade. V rokoch 1913-1914 študoval medicínu v Budapešti, v rokoch 1925-1928 v Bratislave, no štúdium nedokončil.

Bol príslušníkom československých légii v Rusku, po 1. svetovej vojne bol dôstojníkom československej armády. V rokoch 1929-1932 hospodáril na rodinnom majetku v **Tisovci**. Od roku 1939 bol dôstojníkom slovenskej armády. Bol organizátorom ilegálneho protifašistického odboja. V auguste 1944 sa stal veliteľom vojenskej civilnej protiletectkej obrany na Slovensku. Rokoval s predstaviteľmi vznikajúcich partizánskych oddielov, po prechode SNP do hôr spolupracoval s partizánskymi jednotkami na strednom Slovensku, na starosti mal materiálne a finančné záležitosti. V roku 1949 bol preradený do zálohy. Prekladal z chorvátčiny a ruštiny. Zomrel 14.7.1980 v Martine, pochovaný je v Bratislave.

Miroslava Kojnoková

Rodičia „v akcii“

Už je pomaly koniec januára a nedá mi zabudnúť a pripomenúť na vzácne udalosti, ktoré sa v minulom roku stali v našej materskej škole. Tak pekne od začiatku:

V septembri sme začali nový školský rok spolu s **rodičmi** – usilovnými **mamičkami**, ktoré nám dva dni pomáhali pri upratovaní a umývaní novozaložených okien. Konečne už vďaka vedeniu Mesta Tisovce budeme mať v škôlke teplo. Koncom septembra nás navštívil pán primátor spolu s pani prednostkou a poslancami Mestského zastupiteľstva. Pri tejto príležitosti sme si spoločne pripomenuli Deň mlieka.

V októbri sme spolu s Červeným krížom pripravili program pre starších občanov v mestskej časti a bolo to spojené spolu s výstavkou

a ochutnávkou ovocia a zeleniny. **Rodičia** spolu s deťmi pripravili rôzne príšerky z ovocia a zeleniny. Dve z nich si môžete pozrieť v januárovom čísle detského časopisu Bobík. November sa obíšiel bez akcií s rodičmi, ale preto do dobehli v krátkom decembri.

Zapojili sa dvaja

šikovní **oteckovia** a to tak, že cez jeden víkend vymaľovali a dali do poriadku miestnosti, ktoré neboli maľované od založenia materskej školy. S **rodičmi** sme sa na začiatku školského roka dohodli organizovať tzv.

„tvorivé dielne“ a toto sa nám podarilo uskutočniť prvýkrát v decembri.

Jeden deň sa **mamičky** spolu so svojimi ratolestami pustili do zhotovovania a vyrábania rôznych zimných a vianočných ozdôb a s týmito výtvmi sme potom skrášľovali triedu, okná a iné priestory materskej školy. Ďalší deň, pred vianočnými sviatkami **mamičky** s deťmi piekli chutné medovníčky, ktoré sme spolu vychutnávali pri slávnostnom predvianočnom programe spojeným s návštevou Mikuláša.

Chcem sa aj touto cestou poďakovať všetkým rodičom za ich ohotu a obetavosť a verím, že takíto rodičia „v akcii“ sa nájdu aj v tomto novom roku 2009, v ktorom všetkým želám hlavne veľa zdravia, lásky, porozumenia, dobrej spolupráce a spokojnosti s našou – vašou materskou školou.

riaditeľka MŠ R. Píla Mgr. V. Rečníková

Jaskyniari hodnotili svoju činnosť

Tisovskí jaskyniari na svojej výročnej schôdzi hodnotili svoju činnosť v roku 2008. Vysoká účasť členov Speleoklubu Tisovec na výročnej členskej schôdzi len potvrdila angažovanosť všetkých členov pri objavovaní, dokumentovaní a ochrane krásy a krásnych javov v okolí Tisovca.

Aj vlaňajší rok priniesol hodnotné objavy a zaujímavé nové poznatky na poli jaskyniarskej činnosti. 13. mája 2008 sa nám podaril významný objav na úpätí masívu Kášter. Dĺžka novoobjavenej jaskyne je 70 metrov a nazvali sme ju Jaskyňa dvoch kamarátov. Jej

dominantou sú dva stalagnáty s dĺžkou takmer 6 metrov, ktoré dostali názov Tisovské fujary. Na sklonku roku (12. 12. 2008) sme v lokalite Suché doly prenikli do podzemných priestorov novoobjavenej Suchodolskej jaskyne. Dĺžka jaskyne je zatiaľ 25 metrov s perspektívou ďalšieho pokračovania. Dúfame, že jej objav nám pomôže podkryť tajomstvá zložitého jaskynného systému Suché doly – Teplica.

Významné postupy sme dosiahli v priepasti M-2, Míchňová a jaskyniach Daxner, Kostolík a Netopierov. Objavené a lokalizované boli ďalšie menšie jaskyne Silvia, Natálka, Denisa, Hutkov bivač, Čipkov bivač a Krasový prameň v Uxovej doline. V rámci revízií sme navštívili jaskyne na Hradovej, Dieliku, Pasekách, Čertovej doline a Piliarsku jaskyňu.

Jeden člen Speleoklubu sa zúčastnil medzinárodnej expedície do Macedónska a exkurzných výprav do krásových oblastí viacerých štátov Európy.

Speleoklub pri svojej činnosti spolupracoval s Oblastnou skupinou Rimavská Sobota a zahraničnými jaskyniarimi z Česka a Poľska.

Svoju činnosť sme prezentovali na stránkach regionálnej tlače a v domáciach a zahraničných odborných jaskyniarskych časopisoch. Na Speleomítingu vo Svite vystavoval svoje keramické plastiky a reliéfy s jaskyniarskou tematikou Ing. Zbigniev Nišpönsky. Obnovili sme prameň Dobré vody proti Šťavici, vybudovali prístrešok a osadili tabuľku Speleoklubu Tisovec.

V priebehu minulého roku sme uskutočnili 56 pracovných akcií v teréne, pričom bolo odpracovaných 769 hodín v podzemí. Objavených bolo 358 metrov nových priestorov.

Touto cestou sa chcem poďakovať všetkým členom Speleoklubu za ich aktívny prístup pri jaskyniarskej práci a ich rodinám za pochopenie a trpezlivosť. Tiež ďakujeme všetkým priaznivcom a milovníkom jaskyniarstva za ich podporu a priazeň.

Ivan Kubíni, vedúci Speleoklubu Tisovec

Správa o činnosti mestskej polície v Tisovci za rok 2008

1. Úvod

V úvode mojej správy chcem podotknúť, že MsP vykonávala službu prevažnú časť roka 2008 bez služobného motorového vozidla. Ale i napriek tomuto nespornému obmedzeniu si myslím, že MsP v takom počte členov ako má, splnila svoje úlohy v plnom rozsahu. Naposledy MsP používala vozidlo dňa 10.4.2008. Od tej doby bol výkon služby vykonávaný v peších hliadkach. V prípade potreby poskytoval svoje vozidlo primátor mesta a v jednom prípade hliadka MsP vykonávala službu na vozidle Lada Niva, Mestských lesov s. r. o. Tisovec. Ale nezriedka používali členovia MsP svoje vlastné osobné motorové vozidlá, na ktorých plnili úlohy MsP. Jednalo sa hlavne o vykonávané služobné zákroky, kde bolo potrebné reagovať okamžite a nebola možnosť inej prepravy.

Podľa môjho názoru a mojich poznatkov môžem povedať, že rok 2008 bol čo sa týka bezpečnostnej stránky života v meste Tisovec a m. č. Rimavská Píla, lepší ako roky 2006 a 2007. I keď to na prvý pohľad možno tak nevyzerá, ale ja by som sa odvážil túto skutočnosť tvrdiť. Bolo to myslím spôsobené i tým, že v rokoch 2006 a 2007 sa začali v plnom rozsahu používať ustanovenia Trestného zákona, Trestného poriadku ako i Zákona o priestupkoch. Napríklad, dôsledne sa začalo používať ustanovenie § 212 ods. 2 písm. f) Trestného zákona. V praxi to znamená, že sa páchateľ dopustil spáchania priestupku proti majetku podľa § 50 ods. 1) Zákona o priestupkoch a priestupok bol vyriešený v blokovom konaní, prípadne vyriešený Obvodným úradom Rimavská Sobota, kde sa skončil právoplatným prejednaním, teda bola mu dokázaná vina. Ak sa ten istý páchateľ dopustil v priebehu 12 mesiacov opakovanne spáchania priestupku proti majetku podľa § 50 ods. 1) Zákona o priestupkoch, už sa nejednalo o priestupok ale o prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. f) Trestného

zákona. A na tom sme nachytali notorických páchateľov priestupkov proti majetku, hlavne z radov neprispôsobivých osôb.

V roku 2008 bola vykonaná montáž a inštalácia komponentov monitorovacieho kamerového systému mesta Tisovec. Toto malo taktiež veľký vplyv na preventívnu stránku bezpečnostnej situácie v meste Tisovec.

Pracovná doba MsP sa prispôbovala aktuálnej situácii v meste Tisovec a m. č. Rimavská Píla. T. j. operatívne sa menila doba služby, podľa potreby a podľa aktuálnej situácie. Napríklad sa vykonávala služba v nedeľu, pred prvým školským dňom, kedy sa nám vracali študenti EGT a SOŠ a zvykli oslavovať návrat do školy. S tým bolo spojené narušovanie verejného poriadku, poškodzovanie majetku mesta Tisovec ako i iných právnických a fyzických osôb. A tak by som mohol pokračovať ďalej.

Činnosť MsP je teda limitovaná počtom príslušníkov MsP. Taktiež do tohto vstupujú i iné faktory, dovolenky, práceneschopnosti a iné okolnosti, ktoré sa nedajú ovplyvniť a svojím spôsobom obmedzujú činnosť MsP. Uvedené faktory negatívne ovplyvnili výkon služby MsP. Ale i napriek týmto okolnostiam, vyvíjala MsP plnohodnotnú činnosť, na úseku ochrany verejného poriadku, zdravia a majetku občanov, majetku mesta ako i právnických a fyzických osôb, objasňovania priestupkov, zabezpečenia rozhodnutí a uznesení MsZ v Tisovci. Tak isto i úzko spolupracujeme s príslušníkmi OO PZ Hnúšťa a Úradom justičnej a kriminálnej polície OR PZ Rimavská Sobota, pri odhaľovaní páchateľov trestnej činnosti. V mesiaci október 2008 začal v Tisovci vykonávať službu Policajný zbor SR, Policajná stanica PZ SR.

Ján Martiniak, náčelník MsP
(pokračovanie v budúcom čísle)

Za Milanom Rúfusom /

10.12.1928 — 11.1.2009/

Mesiak po oslave svojich osemdesiatin zomrel v Bratislave Milan Rúfus, básnik, esejista, prekladateľ - vysokoškolský pedagóg na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, kde v rokoch 1948 - - 1952 vyštudoval slovenčinu a dejepis a pôsobil tam potom ako asistent a docent českej literatúry 19. a 20. storočia.

Milan Rúfus... Básnik s darom geniality, veľmajster poetiky, svojrázny precíznosťou výstavby básne a každej literárnej práce. Básnik filozof, akého sme azda ešte nemali (teraz v starobe s plno zarastenou bradou mi veľmi pripomínal staroindických mudrcov). Básnik Humanista preferujúci všeludské pred separátnou vymedzenosťou, ale hlboko zakotvený v domove, v prírode rodného Liptova vôbec vo svojej, takmer s kultovým vzťahom k národným tradíciám, ľudovej slovesnosti, s posvätnou úctou k príbuzenským vzájomným medziľudským vzťahom založeným na zásadách kresťanskej morálky. Básnik Človek rýdneho charakteru, spravodlivý, žiarivo čistý, sa až dráždivo vynímal v dnešnej zdemoralizovanej spoločnosti a zrejme pôsobil provokačne ako albin medzi normálne tuctovo, sfarbenými. Určite ho pre túto pozitívnu výnimočnosť niektorí aj nenávideli a závideli mu. To však nič nemení na tom, že sa tento vzácny človek úplne zaslúžene a prirodzene stal národnou, ba nadnárodnou intelektuálnou autoritou - bardom národa, či eufemistickejšie povedané, miláčikom národa, zaiste aj pre unikátne umelecky nedostizne spracované vo výše stotisícovom náklade vydané Modlitbičky. Klenot detskej poézie, jeho viaceré opakované vydania, obohatili duchovnú atmosféru rodín, potešili a tešili maličkých i veľkých. Širší literárny svet zahraničia sa, žiaľ, len neskoro stihol zoznámiť s všeludskými a nadčasovými hodnotami jeho poézie a hoci je od roku 1991 zaradený medzi čitateľov na udelenie Nobelovej ceny za literatúru, živý sa jej nedočkal. Pri výročí 80. narodenín mu udelili „iba“ medzinárodnú cenu Crane Summit 2008 za poéziu. Bol našim spolužiakom: Boli sme už my, traja absolventi tisovského gymnázia /Cyril Kraus, Janko Pašiak a ja/, poslucháčmi druhého ročníka, keď prišiel Milan Rúfus študovať do Bratislavy. Mimochodom, mali sme s ním všetci traja spolovice aj zhodnú aprobačnú skupinu. Ja a Cyril slovenčinu Janko Pašiak dejepis. Stýkali sme sa na prednáškach i na občasných spoločných schôdkach.

Aký bol vtedy vzhľadove i povahove? Normálny urastený mládenec, výška čosi nad 180 cm, štíhly, s bujnou šticou vlasov, pokojné pohyby, minimálna gestikulácia i mimika, pokiaľ viem, športu sa nevenoval, neholdoval zábavám, inak fyzicky rád pracoval, bol na to zvyknutý z domu.

Povaha a správanie? Zádumčivý samotár, hlboko introvertný melancholik, pokojný, rozvážny, s mimoriadne rozvinutou empatiou, čo mu zjavne umožňovalo rýchlo a prenikavo spoznávať ľudí a na základe toho sa k nim adekvátne správať. Mali ste dojem, že si vás doslova roentgenuje a podľa toho kategorizuje a zaraduje.

Vo vzájomnom styku taktýn, ohľaduplný, korektný, šľachetný, ochotný iným kedykoľvek pomáhať. Zdalo sa mi, že altruistické konanie mu spôsobuje radosť, a vníma ho ako príjemnosť sebazušľachtovania v duchu kresťanskej morálky. Priateľstvá nevyhľadával zbližoval sa iba s ľuďmi, ktorými ho mohli viazať spoločné literárne záujmy – napríklad tiež s básnikom z nášho ročníka Vilkom Turčánym, jeho trvalým priateľom. Nemôžem obísť zmienku o tom, že Rúfus sa v tomto čase javil ako výnimočná dôstojná osobnosť nielen preto, že už v tom čase bol elitným básnikom, no požíval tichú úctu spolužiakov ako mimoriadne charakterný človek.

Diela: Sumu jeho rozsiahleho a tematicky i žánrove Pestrého diela (presnú bibliografiu nemám po ruke) možno kvantifikovať asi takto: poézia 28 zbierok poézie pre deti a mládež, vrátane prebásnených ľudových rozprávok (11), eseje (6), preklady z nórčiny, španielčiny, ruštiny, češtiny (10). Poznamenávam, že aj všetky jeho prozaické práce, dokonca aj rozhovory s novinármi (odpovede na ne pripravoval písomne vopred doma), sú výrazne poetizované. O kvalite Rúfusovej poézie, jej dokonalosti a nadčasovosti sa popísalo veľa. Chcem poukázať na to, čím sú tieto jej hodnoty podmienené. Sám Rúfus, akceptujúc, zrejme, Kantovu teóriu poznania, zdôrazňuje, že hlbokým prienikom umelca do podstaty vecí, avšak spochybňujúc všemocnosť Kantovho racionalizmu, zdôrazňuje význam iracionálneho kontaktu umelca s univerzom ktorý sa, žiaľ, v dôsledku postupnej čoraz módnejšej racionalizácie a scientifikácie umenia, viditeľne oslabuje. A môže nám byť ľúto, že ubúda tej kvalitnej poézie, ako ju literárny kritik Bohuš Kováč v Rúfusovom prípade charakterizuje, keď píše: "Skoro každá jeho báseň pripomína reliéf vtesaný do žulovej skaly." Nuž darmo je, nie každý je vyvolený a stále

bude platiť to starorímske "Poeta nascitur." Hej, nie každý môže byť Rúfusom, ktorý okrem hlbokého prieniku podstaty vecí si donaha odhalenú podstatu - jasnučkú myšlienku - vie výberom najvhodnejších slov, rýmov, rytmu a všelijakými ďalšími maličkosťami, teda adekvátnou najvhodnejšou formou - ešte viac zjasniť, tým aj zjednodušiť" a v takejto optimálnej podobe trvalo zakonzervovať – akoby, povedzme, tým vtesaním do žuly.

Áno, je v tom azda až priveľa "maličkosťi", ktorými sa musí vytesniť z procesu tvorby básne akákoľvek povrchnosť a nedôslednosť, ale inak sa to nedá, lebo, ako to kedysi bol zdôraznil Leonardo da Vinci:

"Dokonalosť spočíva v maličkostiach, Dokonalosť sama nie je maličkosť."

A Milan Rúfus bol kantovsky dokonalý človek. Aj jeho celoživotnou zásadou, takisto ako Kantovou, bola dôsledná sebadisciplína, svedomitosť, mravnosť a poctivosť v konaní. A ak sa takéto osobnostné vlastnosti spoja s vrodennou genialitou, niet sa čo diviť, že sa zrodí zázrak. Kantov zázrak novovekej filozofie v Nemecku 18.storočia i zázrak Rúfusovej poézie v druhej polovici 20.storočia na Slovensku.

Sklamaný zo súčasnej situácie vo svete: Milan Rúfus (a nie iba jediný z našej intelektuálnej špičky) bol veľmi sklamaný z ponovembrových pomerov u nás i z celkového stavu parlamentnej "demokracie" v súčasnom svete. V posledných rokoch sa k záplave rôznych spoločenských neduhov sklamane a rozhorčene vyjadroval aj v priamych rozhovoroch aj v najnovšej poézii. Pranie je falošnosť súčasnej demokracie, jej prehnitosť, chamtivosť biznisového sveta, devastáciu prírody, sociálnu genocídu.

Rozhorčený zažili dokonca on - básnik kresťan- nad pádom socializmu, napr. aj v básni Pokojná rozľúčka zo zbierky Báseň a čas z roku 2004: „Bud' zbomh teda /len ľudmi vystavaný,/a preto ľudmi pokrivený sen./Nemilosrdne svitá, niet kam ísť!... Posledný list už spadol, list /epochy –odchodiacie./No neopadla nenávisť./Už jej je možno viac./A bude sa jej hladko žiť./A vyhasnúť jej nedá /ten jurodivý blahobyť/a jeho bastard bieda." Milana Rúfusa na jeho žiadosť pochoval do hrobky v rodnej dedine Závažná Poruba v Liptove na úpätí 1500 m vysokého vrchu Poludnica, kam po celý život pravidelne chodieval a dokázal tam, meditujúc, presedieť celé hodiny očarený úchvatnou panorámou rodného chotára, v ktorom prežil svoje detstvo.

PhDr. František Bábela

Zákon o sociálnych službách platí od 1.1.2009

Dlho očakávaný zákon o sociálnych službách je už v platnosti. Čo by mal občan vedieť? V podstate uvediem odpovede na najčastejšie otázky, ktoré by mal občan o sociálnych službách a ich poskytovaní vedieť.

- *Čo je sociálna služba?*

Sociálna služba je špecializovaná činnosť na riešenie sociálnej núdze. Všeobecne ide o: opatrovateľskú službu, spoločné stravovanie, prepravnú službu, starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, sociálnu pôžičku

- *Kde požiadať o sociálnu službu a aké má občan povinnosti?*

O sociálnu službu je potrebné požiadať písomne. Mesto, podľa príslušnosti, alebo vyšší územný celok /v závislosti od druhu sociálnej služby*/ má predpísané tlačivá **“Žiadosť o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu”** a **„Lekársky nálezh na účely posúdenia odkázanosti na sociálnu službu“**. Po vyplnení tlačív a ich obdržaní, mesto alebo vyšší územný celok vydá **„Posudok o odkázanosti na sociálnu službu“**. * vyšší územný celok má v kompetencii: útulok, domov na pol ceste, zariadenie núdzového bývania, zariadenie dočasnej starostlivosti o deti, zariadenie podporovaného bývania, rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb a špecializované zariadenie.

Mesto má v kompetencii: zariadenie pre seniorov - *Kde sa uchádzať o sociálnu službu, ak som na ňu obdržal posudok o odkázanosti?*

V obci, meste, podľa príslušnosti, občan Revúcej v meste Revúca, občan Tisovca v meste Tisovec a vo vami vybranom zariadení sociálnych služieb. Zoznam je sprístupnený na internete

www.vucbb.sk a na mestskom úrade v miestnosti prvého kontaktu. Tu občan vyplní tlačivo

„Žiadosť o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby“ spolu s prílohami. V ďalšom koná mesto, obec, zariadenie sociálnych služieb v zmysle zákona o správnom konaní.

- *Sú sociálne služby bezplatné?*

Nie. Platí sa za ne úhrada. Občan nie je povinný platiť úhradu ak je jeho príjem nižší ako životné minimum. Vtedy sa úhrada požaduje od manžela, manželky, detí, rodičov a v dedičskom konaní z majetku. Pohľadávky nezaniškajú smrťou občana.

- *Bude mi sociálna služba poskytnutá?*

Áno. Nový systém v posúdení odkázanosti na sociálnu službu príslušným orgánom umožní vyhovieť občanovi ihneď, aj keď sociálna služba mu môže byť poskytnutá v inom zariadení, nie v zariadení, ktoré si vybral on.

- *Stane sa sociálna služba občanovi dostupnejšou po aplikovaní nového zákona v praxi?*

Áno, postupne áno. Poradovníky čakateľov na umiestnenie do zariadení sú k 31.12.2008 platné, vyhovieť bude potrebné doterajším čakateľom, no u mnohých je momentálna potreba umiestnenia neaktuálna. To urýchli postupné znížovanie počtu čakateľov na existujúce lôžka. Navyiac boli na roky 2009-2013 v štátnom rozpočte schválené finančné prostriedky na vybudovanie nových zariadení sociálnych služieb čo tiež zvyšuje šancu občana na poskytovanie sociálnej služby.

- *Aká je ponuka sociálnych služieb mesta Tisovec?*

Vítam kompetencie aké mesto dostalo novým zákonom. Očakávam, že sa zvýši tlak na potrebu zriadiť časom nové zariadenie sociálnych služieb. A to aj z dôvodu, že sa každoročne zhoršuje situácia v demografickom zložení občanov mesta Tisovec, ale i ekonomická záťaž na zabezpečenie základných životných potrieb. Pre občanov po produktívnom veku, žijúcich osamelo, so zlým zdravotným stavom sú náklady na bývanie, stravovanie a nákup liekov nevládateľné. Sociálna núdza má široké rozmery. Použijem príklad z mojej praxe. V zariadení pre seniorov a duševne chorých, v našom DDaDSS Tisovec je v tomto roku priemerná úhrada od klienta 6 320,- Sk a náklady zariadenia na klienta sú 19 075,-Sk. Rozdiel 12 755,-Sk / 67%/ je dotácia štátu. Občan v zariadení sociálnych služieb má nižšie náklady na bývanie a stravovanie a aj to je dôvod, ktorý zvyšuje počty žiadateľov o umiestnenie v zariadení sociálnych služieb a to čoraz častejšie.

Mesto Tisovec má zmonitorovanú a monitoruje aktuálnu sociálnu situáciu občanov mesta Tisovec. Od roku 2003 vykonáva opatrovateľskú službu, má dve terénne sociálne pracovníčky na výkon poradenstva, detské centrum pre matky s deťmi na materskej dovolenke, komunitné centrum pre deti a mládež z nízkopríjmových a viacpočetných rodín, sociálny podnik pre nezamestnaných evidovaných na úrade práce so zameraním na stavebnú činnosť, na pôde mesta je detský domov aj domov dôchodcov a domov sociálnych služieb. Pri mestskom zastupiteľstve pracuje komisia sociálnych služieb a zdravotníctva, občanom sú priznávané jednorazové sociálne dávky z rozpočtu mesta, seniori sa aktivizujú v klube dôchodcov. Mesto Tisovec vytvára možnosti pre všetky komunity za účelom úspešne riešiť sociálne potreby občanov mesta Tisovec. Víťaná je spolupodpovednosť rodiny, dobrovoľníctvo a spoluúčasť občanov. Atribúty, na vážnosti ktorých si zakladá každá demokratická spoločnosť a o ktoré usiluje aj mesto Tisovec.

- *Kto vydá posudok o odkázanosti na sociálnu službu?*

Posudok vypracuje obec, mesto, VÚC, podľa príslušnosti občana a druhu sociálnej služby. Občanovi z Revúcej mesto Revúca, ak žiada o sociálnu službu senior, občanovi so zdravotným postihnutím a bez svojprávnosti VÚC. Posudok o odkázanosti obsahuje formálne sociálny posudok a lekárske posudok. Výsledkom je určenie stupňa odkázanosti od I. stupňa do VI. stupňa. Sociálny posudok vypracúva sociálny pracovník, lekárske posudok posudkový lekár, s ktorým má obec uzatvorenú zmluvu.

- *Vypracovanie posudku je bezplatné?*

Pre občana áno. Vypracovanie posudku a určenie stupňa odkázanosti sú výdavky obce, VÚC.

- *Čo je stupeň odkázanosti?*

Stupeň odkázanosti určuje rozsah sociálnych služieb, ktoré majú byť občanovi odkázanej na pomoc inej fyzickej osoby poskytnuté. Podrobný popis úkonov slúžiacich na zaradenie do stupňa odkázanosti je uvedený v prílohe č.3 k zákonu č.448/2008 Z.z. o sociálnych službách. Postupuje sa bodovým ohodnotením v úkonoch, napr. Stravovanie, osobná hygiena, obliekanie, pohyb

po schodoch, zmena polohy na lôžku, orientácia v priestore, potreba dohľadu, vyprázdňovanie močového mechúra a iné. Nula bodov je pri odkázanosti na väčšinu úkonov na pomoc inej osoby, 5 bodov pri minimálnej pomoci, 10 bodov keď je osoba schopná vykonávať úkony bez pomoci. Po spočítaní bodov sa zaraďuje občan do stupňa odkázanosti a priradí sa rozsah sociálnych služieb v hodinách a na mesiac. Napr. III. stupeň - počet bodov od 65 do 84 znamená rozsah odkázanosti 4-6 hodín denne, čo je 120-180 hodín mesačne. Následne príslušná obec, VÚC svojim schváleným Všeobecne záväzným nariadením /VZN/ určí výšku úhrady ku každému stupňu odkázanosti, za predpísaný počet hodín poskytnutej sociálnej služby. - *Aký stupeň odkázanosti je potrebný na umiestnenie v zariadení sociálnych služieb?* Najmenej stupeň odkázanosti V. V zariadení pre seniorov nie je možné poskytovať služby občanovi, ktorého zdravotný stav nie je indikovaný na pobyt v zariadení.

Ak mi bude priznaný stupeň odkázanosti III. alebo IV., o akú sociálnu službu môžem požiadať?

Bude Vám ponúknutá primeraná sociálna služba. Optimálne opatrovateľská služba ň, prípadne pobyt na určitú dobu v zariadení opatrovateľskej služby. U opatrovateľskej služby je rozsah sociálnej služby dohodnutý v zmluve o poskytovaní, najviac na 8 hodín denne. Pri odkázanosti na stupeň IV. nemôže byť však poskytnutý rozsah sociálnej služby v stupni III. - *Môžem si vybrať sociálne zariadenie, v ktorom chcem, aby mi boli sociálne služby poskytované?* Áno, za predpokladu, že vo Vami vybranom zariadení sú voľné lôžka. Ak v príslušnej obci, VÚC, obdržíte posudok o odkázanosti na sociálnu službu stupňa V., prípadne VI., zmluvu o poskytovaní sociálnych služieb môžete uzatvoriť so zariadením, ktoré ste si zvolili. Príslušná obec má povinnosť za Váš pobyt v tomto zariadení, ak nie je jeho zriaďovateľom, prispievať finančne. Na ponuku sociálnej služby zo strany obce, VÚC, ktorá je aktuálne dostupná, ale v inom zariadení ako ste zvolili, musíte dať súhlas.

Na záver:

Odpovede sú odrazom momentálnej situácie v sociálnych službách, po zmene zákona. Uvádzam ich ako všeobecné informácie, ktoré posunú občana v prípravnom procese, ako konať pri žiadaní o sociálnu službu aké sú práva a povinnosti občana ale i príslušného správneho orgánu. To zásadné, prenos kompetencií a samotný výkon je v rukách poskytovateľov sociálnych služieb a samospráv. V zákone sú niektoré ustanovenia prechodné, niektoré s účinnosťou od roku 2013. Moje usmernenia sa týkajú splnenia náležitostí, platných od 1.1.2009. Ostatné, podrobnejšie informácie o sociálnych službách a ich poskytovaní získate oboznámením sa s úplným znením zákona č.448/2008 zverejneného v Zbierke zákonov čiastka 165, na internetovej stránke MPSVR SR a v predajni kníhkupectva, na MsÚ Tisovec, prípadne osobne v Domove dôchodcov a domove sociálnych služieb Tisovec.

Ing. Valéria Huňová, riaditeľka DDaDSS Tisovec

Ako som sa naučila variť s láskou

Zdravím Vás, milé Tisovčanky. Tak vitajte späť v mojej kuchyni a dovoľte mi trošku si s vami zaspomínať. A pridám aj môj recept plný lásky. Hádam ani nemusím zdôrazňovať, že v mojom ponímaní je kuchyňa vlastne umeleckou dielňou. Dajú sa v nej tvoriť tie najúžasnejšie umelecké diela, hoci s veľmi krátkou dobou trvanlivosti a iste nie vhodne na to, aby sa z nich, nebudaj, vytvárali zbierky. Jedlo, okrem sluchu, dokáže pohladzať dva dôležité zmysly, chuť a čuch, voči ktorým je bežné umenie macošské. Labučníci – fajšmekerskí konzumenti kulinárskeho umenia iste vedia, o čom hovorím. Mne sa páči, že je to najdostupnejšie umenie, aj pre tvorcov a aj pre konzumentov. Ak nájdete v sebe čo i len trošku toho tvorivého napätia, potrebu vytvárať nové a so vzrušeným napätím očakávať reakcie konzumentov, stávate sa umelkyňou. Dokonca aj vtedy, keď reakcia stravníkov nie je extatická. Veď kofko sa na svete potuluje neuznaných umelcov. J A tu sa hodí dobrá rada, počet fanúšikov vášho kuchárskeho umenia je priamoúmerný s množstvom lásky, ktorú pri varení pocítite. Ona totiž sama prejde do vareného jedla a oblaží konzumenta.

Osud bol ku mne štedrý, vyrastala som v prostredí, kde ženy, ba aj muži varili radi a s láskou. Z oboch rodinných vetví mojich rodičov som dostala dobrý genetický základ kuchynského umenia. Babička z otcovej strany sa narodila a vyrástla tu v Tisovci. Krátko po vydaní odišla so svojim manželom do Ameriky. Vrátila sa až po prvej svetovej vojne so štyrmi deťmi a na tú dobu zvláštnou kuchyňou. Používala rôzne kombinácie korení. V slaných jedlách používala korenia, ktoré my poznáme len v spojení so sladkými jedlami. Škoricu, klinčeky, zázvor, aníz. Používala zeleninu, ktorá sa u nás len zriedka pestovala, alebo tú našu varila v nezvyčajných kombináciách. Mala ešte jednu úžasnú vlastnosť. V ťažkých časoch, kedy jej špajza temer zivala prázdnotou, dokázala vždy vykúziť pohostenie pre návštevu, aj tú neohlásenú. Dokázala geniálne využiť všetko, čo sa dalo zjesť v dome, skombinovať neskombinovateľné a ponúknuť to s takou grációznosťou, že každý návštevník mal pocit dôležitosti a významnosti. Mala v sebe akési tajomné čaro istoty, láskavosti a tvorivosti. Babička z matkinej strany, to bola iná káva. Rada varila, rada jedla, rada sa smiala, čítala zamilované romány a nedovolila nám nikdy sa v jej prítomnosti hádať. Rozmaznávala nás pikantnými chuťami maďarskej kuchyne, doma pečenými sladkosťami kaviarničiek a cukrárni Budapešti a Viedne. Ovládala majstrovstvo soli v sladkom a cukru v slanom jedle. Jej žlté nadychané knedle nedokážem spraviť a nikde inde som ich nemala možnosť jesť. Bola kráľovnou omáčok, dokázala ich urobiť z čohokoľvek. Trápievala ma „hladovaním“, keď sme sa chystali na nejaké rodinné stretnutie. Nie preto, aby sa organizátorovi hostiny urobila čo najväčšia škoda, ale preto, aby som zo všetkého mohla ochutnať a potom sa s ňou o kulinárskych zážitkoch zasvätené rozprávať. Spomienky na chute a vône jedál boli pre ňu typické – trúbila moju chuťovú pamäť, pamäť na

vône a ich predstavivosť.

Už moja mamina z týchto dvoch prameňov čerpala svoje majstrovstvo. Mala vžitú predstavu, že v kuchyni sa nedá nič pokaziť. Dokázala vylepiť a zachrániť aj to, čo iné gazdinky zo zlostnou hanbou odstraňujú z dosahu ľudských stravníkov. Bola majster v okrajovaní spáleného mäsa, zachraňovaní pripálených omáčok, vyrábaní rumových guliek z každého nepodareného pečenia. Nehnevala sa za svoje nepodarky, bola si vedomá svojho šarmu a schopnosti zvrátiť „nepriazeň osudu“. Tak toto boli tri moje milované sudičky.

Najdôležitejší impulz pre rozvoj všetkého, čo vo mne driemalo, v súvislosti s kuchyňou a varením, mi však uštedril otec mojich detí. Tie, ktoré ste už zažili ten okamih, keď sa milovaný muž po prvýkrát zoznamuje s jedlom pripraveným vašimi rukami, mi iste dajú za pravdu, že je to jeden veľmi silný okamžik. Priam zlomový, v ktorom som si ja bytostne uvedomovala, že nie len láskou, ale aj mojou várou ho odtiaľ živíť budem. Pamätám sa na ten prvý spoločný nedeľný obed, kedy som uvarila svoju prvú samostatnú hovädziu polievocku. Lyžica v rukách môjho milovaného stúpala do jeho úst a ja som s napätím očakávala uznanie. Dočkala som sa. Tvrdej a krutej vety. „Moja mama to varí inak.“ V tom čase som bola ešte nedostatočne emancipovaná, či málo asertívna. Jednoducho som mu nedokázala povedať, že mu nič nebráni ísť sa najesť k svojej mamičke. Naopak, snažila som sa čo najviac času stráviť vo svokrinej kuchyni, odzerať všetky detaily jej prípravy jedál. Tá osudná veta sa totiž objavovala vždy, keď som varila bežné jedlá. Napriek tomu, že som do detailov kopírovala svokru, nikdy to nebolo ono. Potreba byť oceňovaná a milovaná aj v tomto, mi zúžila moje literárne záujmy na posadnutosť čítať a zbierať recepty. Prestala som variť jedlá, ktoré varila moja svokra. Zbierala som zahraničné kuchárske knihy, otravovala som všetkých mojich známych, ktorí cestovali do cudziny, aby mi prinášali cudzokrajné koreneniny. S láskou a zaujatím som varila „neznáme“ jedlá. Odtvtedy sa spochybňujúce komentáre neobjavili. Otec mojich detí k nám rád pozýval priateľov na nejaké „dobré“ jedlo. Dosiahla som to, po čom som túžila. Verte, že áno. Krátky čas po rozvoze sa moja mladšia, sedemročná dcéra začala pýpovať na niektoré moje vlastné recepty. Bolo mi to podozrivé. Zvlášť, keď si ich práce zapisovala kostrbatým rukopisom. Keď sa toto opakovalo, nestačila mi jej výhovorka, že to vraj do školy si mala zapísať recept na obľúbené jedlo. Priznala, že to chcel tatino pre svoju novú manželku. Stuhla som, bola to krutá odmena. Pokojne som jej nadiktovala pár obľúbených receptov a dúfala som, že jej otec „Katarína II“ nepovie, že „Katarína I“ to varila inak. (Mimochodom, nie som megaloman na svoje krstné meno, skutočne druhá manželka otca mojich detí sa volá tiež Katarína J). A aký bol ten recept, ktorý môjmu exmanželovi chýbal po rozvoze? Voláme ho „Od dverí hladní/y“. Jeho príprava je trošku zdĺhavejšia, ale finále vyčarí v celom dome nádhernú vôňu, ktorá priťiahne ku stolu aj toho, kto sa pred príchodom k vám najedol. Dúfam, že mladým gazdinkám pomôže pripraviť svojmu milovanému prekvapivú valentínsku večeru. Želám kopec lásky

pri varení a milovanú náruč pri usínaní po dobrom jedle.

„Od dverí hladní/y“

- kuracie (bravčové, morčacie rezne podľa počtu stravníkov)
 - kelímok kyslej smotany
 - 1 kopcovitá čajová lyžička mletého čierneho korenia
 - 4 rozdrvené klinčeky
 - 1 čerstvá zelená paprika
 - 1 väčší rozdrvený strúčik cesnaku
 - 5 bobkových lístkov
 - 1 čajová lyžička mletej škorice
 - 1 chilli paprička
 - soľ, olej na opečenie,
- Príloha: **Baklažánová omáčka**
- 1 stredne veľký baklažán
 - 2 mrkvy
 - 1 väčší petržlen
 - zeler v rovnakom množstve ako petržlen
 - 1 malá konzerva leča
 - 1 väčšia cibuľa
 - podľa chuti mleté čierne korenie, mletá rasca, soľ
 - a drvený cesnak
 - olej
 - ½ kocky mäsového bujónu,

S prípravou začnem deň vopred. Do kuchynského mixéra dáme kyslú smotanu, mleté čierne korenie, podvrvené klinčeky, čerstvú zelenú papriku nakrájanú na menšie kúsky. Po rozmixovaní – nie je potrebné úplne do hladka - dáme zmes do misky, kde budeme pácovať mäso. Pridáme moka lyžičku soli, cesnak a podvrvenú chilli papričku. Mäso jemne naklepeme, už nesolíme a celé dobre rukami poobraciame v pripravenom smotanovom dressingu. Odložíme do druhého dňa do chladničky. Baklažán olupeme, nakrájame na kocky zhruba pol centimetra veľké a opražíme ich prudko na panvici s dobre rozohriatym olejom. Opečené kocky vyberieme z oleja, jemne vytlačíme prebytočný olej a odložíme bokom na tanierik. Koreňovú zeleninu nakrájame na rovnako veľké kocky ako baklažán. Nadrobno nakrájanú cibuľu opražíme do sklovita v panvici, kde sme opekali baklažán, pridáme koreňovú zeleninu, mierne osolíme, pridáme mleté čierne korenie, mletú rasca. Pred podlievaním pridáme ½ kocky mäsového bujónu. Zeleninu za občasného miešania a podlievania dusíme do polomäka , pridáme lečo a dodusíme tak, aby zmes nemala príliš veľa tekutiny. Keď je zelenina mäkká, pridáme opečené baklažánové kocky a odstavíme. Dochutíme rozdrveným cesnakom, soľou a ak v chuti chýba kyslosť, opatrne pridáme paradajkový pretlak alebo paradajkovú šťavu. Po vychladnutí odložíme do chladničky. Na druhý deň prihrejeme baklažánovú omáčku. Tesne pred podávaním jedla na stôl si silne zohrejeme olej v panvici, stiahneme z platne a do horúceho oleja vhodíme bobkové listy a mletú škoricu. Vrátime na platňu a pri vysokej teplote opekáme z oboch strán asi 1 minútu. Na tanier servírujeme s baklažánovou omáčkou, bielym chlebom, so zemiakmi.

Veľa valentínskych pozdravov a dobrú chuť Vám želá
Katarína Gromová

Ľudia musia rozumieť politikom

Súčasná doba, kde sa čoraz výraznejšie prejavuje hospodárska kríza, i v našom regióne prináša problémy, ktoré sme doteraz nemuseli riešiť. Znova sa zvyšuje nezamestnanosť. V okrese Rim. Sobota sa blíži k 28%, čo začína byť alarmujúci stav. Výrazne poklesla priemyselná produkcia v okrese, tým sa zvyšuje ekonomická závislosť na bohatších častiach Slovenska. Jednoducho tento okres bude musieť byť viac dotovaný. Možnosti rozvoja cestovného ruchu máme historicky dané, ale znova prešľapujeme na mieste, aj v Tisovci.

Januárové zasadnutie tisovských poslancov malo konštatčný charakter. Znova sa nám množia čierne skládky odpadu, či na Krivej, Rejkove, Rimave. Sneh nechce napadnúť, aby blahosklonne prikryl naše neduhy. Mestská polícia sa zdá byť v tomto bezradná.

Orientácia politických strán v návaznosti na čoraz rezonujúcejšiu hospodársku krízu v tomto regióne je zatiaľ ťažkopádna. Objavuje sa i na vládnej úrovni. Presadzovanie politických smerov v koalícii má dosah na regionálnu politiku, až vôbec tu taká existuje. Začína sa prejavovať politický klientelizmus a vlastná demokracia politických strán, ktorá

prerastá do živelnej demokracie.

Treba nám pre tento okres určiť rozvojové stimuly, stavať na tých základoch priemyselnej produkcie, čo tu už máme. Tisovec v tom môže hrať prioritu, ale treba na to obrátiť pozornosť. A to je hlavná úloha politikov. Ľudia musia rozumieť ich konaniu. Možno budú stáť za pozornosť osirelé polia, lúky - poľnohospodárska produkcia nám tiež klesla. Veď si môžeme kúpiť maďarské, poľské, egyptské a niekedy aj slovenské zemiaky. Len tisovské ani piľanské nie.

Očakáva sa nárast kriminality, to bolo konštatované i na mestskom zastupiteľstve, bude sa zvyšovať počet sociálne závislého obyvateľstva. Vieme čo nás čaká. Politiku bude treba podriaďiť potrebám ľudí, zatiaľ to necítiť. Nie je tu tlak zdola od ľudí, každý vyčkáva, že sa to nejak zariadi. Tento rok je volebný, budú nás oslovovať tí, čo budú chcieť byť zvolení, budú chcieť vládnuť. Ten, kto má moc, ovplyvňuje hospodárstvo, politiku. Musíme sa naučiť rozumieť politikom a politici nám a o to teraz ide, nepremeškajme túto šancu.

Rozvojové stimuly by si zaslúžil i tretí sektor, školstvo, vlastne o tom je politika a profesionalita tých, čo sme zvolili a budeme voliť.

V.P.z T.

Predám 3-izbový tehlový byt v osobnom vlastníctve, prerobený, kúpeľňa, podlahy, plastové okná. Predám poschodovú posteľ s úložným priestorom. Cena dohodou.
0949 807087

Predám jazdené pneumatiky 195/15 4x4, vhodné na Suzuki Vitara a Samurai. Všetky za 14 €
0904 618849

Predám párové frézy na „Tatranský profil“ vnútorný a vonkajší po 24 €. Spolu za 40 €
0904 616849

Predám nový nepoužívaný stacionárny bicykel za 56 €
0904 234880

Predám za symbolickú cenu 10 párov skoro nových topánok: lodičky, sandálky rôznych farieb. Číslo 3 alebo 36. Podpätky 6-8 cm.
0904 234880

VÝZVA!!

ZŠ Dr. V. Clementisa v máji osláví 35. rokov. Pri tejto príležitosti sa snaží zozbierať čo najviac fotodokumentácie z najstaršej i tej novšej histórie školy. Preto, prosíme, všetkých kolegov - bývalých i súčasných učiteľov, pracovníkov školy, ako i Vás všetkých občanov Tisovca o pomoc pri jej kompletizácii. Vaše fotografie, ktoré nám poskytnete, si len zoskenujeme a okamžite vrátime do Vašich rúk. Tešíme sa na spoluprácu s Vami. Veď takto pomôžete zachovať históriu školy i pre ďalšie generáciu Vašich detí, či vnúčat!

S poďakovaním Vedenie ZŠ Dr. V. Clementisa v Tisovci.

Záujemcovia o poskytnutie privátneho ubytovania pre účastníkov OFF ROAD Tisovec 2009 17. – 19. 4. 2009 zasielajte svoje kontakty na telefonické číslo 0903 534 907, Miroslav Koncoš

O Z N A M

Spoločnosť Mestské lesy Tisovec s.r.o., oznamuje občanom mesta - **objednávky na palivové drevo pre rok 2009 prijímame do 28.2.2009.**

Ceny dreva platné pre rok 2009 sú nasledovné:

1, Listnaté palivo tvrdé (buk, javor breza, hrab): 25.-€ s DPH/prm (753,15.-Sk)

2, Listnaté palivo mäkké (osika, lipa, jelša): 22.-€ s DPH/prm (662,77.-Sk)

3, Ihličnaté palivo: **15,50€ s DPH/prm(466,95Sk)**
(Cena ihličnatého paliva sa znížila z pôvodných 20,58€/ 620.-SK s DPH)

Doprava za 1 prm (T148, T815): 4,80€ s DPH (144,60.-Sk)

Objednávky môžu zasielať len občania mesta Tisovec a miestnej časti R. Píla, prípadne vlastníci rodinných domov v Tisovci a miestnej časti R. Píla s max. množstvo 10 prm na jeden rodinný dom.

☎: 047/54 94564 ☎: 047/5211150 ☎: 0908 599512

Konverzný kurz: 30,126 €/SKK

Ing. Karol Kubíni, riaditeľ

ZO SZPP TISOVEC

Vás srdečne pozýva na výročnú členskú schôdzu, ktorá sa uskutoční dňa 17.2.2009 t.j. v utorok o 14,00 hod. v MsKS Tisovec.

Tešíme sa na Vašu účasť!

Spomienka

„Už desať rokov čo nie si medzi nami. Odišla si, zostali sme sami. Ťažko je bez teba, smutno je nám všetkým. Nič nie je také, aké bolo predtým.“

Dňa 17.2.2009 uplynie 10 rokov čo nás opustila manželka, matka, stará matka a prastará matka

Lýdia Fábryová.

S úctou a láskou na ňu spomína manžel, deti Marcela, Stela a Juro s rodinami.

PROGRAM „KINA POD HRADOVOU“ VO FEBRUÁRI

3.2.
utorok
19.00

Max Payne - USA

Hrajú: Mark Wahlberg, Mila Kunis, Beau Bridges... Slovenské titulky.

Akčný thriller, MP od 12 r, 100 min., 1,70 €

10.2.
utorok
19.00

Relly smrti – USA

Hrajú: Jason Statham, Joan Allen, Tyrese Gypson... Slovenské titulky.

Akčný, MP od 15 r., 105 min., 1,70 €

17.2.
utorok
19.00

Pavučina lži – USA

Hrajú: Leonardo Di Caprio, Russel Crowe, Mark Strong... Slovenské titulky.

Akčný triler, MP od 15 r., 128 min., 1,70 €

24.2.
utorok
19.00

Zrkadlá – USA

Hrajú: Kiefer Sutherland, Paula Patton, Amy Smart, Cameron Boyce... České titulky

Horor, MP od 15 r., 111 min., 1,70 €

Pripravujeme na marec 2009

10.3. SÚMRAC romantický horor

17.3. Pokoj v duši dráma

24.3. SAW 5 horor / triler

31.3. Ženy komédia / dráma

Schválené dotácie na podporu činnosti športových klubov v r. 2009

FK CSM	400.000,-Sk (z rozpočtu mesta 2008 - na štyri roky vopred)	
Klub RTVŠ	300€	9.037,80
Klus slovenských turistov	230€	6.928,98
Volejbalový klub	500€	15.063,00
TO KOS Rim. dolina	670€	20.184,42
FK CSM „B“	790€	23.799,54
Speleoklub	300€	9.037,80
Stolnotenisový klub	830€	25.004,58
Lyžiarsky – SKI klub	1.160€	34.946,16
Off Road klub	630€	18.979,38
Spolu	5.410€	162.981,66

Harmonogram vývozu separovaného odpadu na rok 2009

MESIAC	SKLO	PAPIER	PLASTY
Január	Pi 30.1.	Pi 30.1.	Po 12.1., Št 29.1.
Február	Pi 27.2.	Št 26.2.	St 11.2., St 25.2.
Marec	Pi 27.3.	Št 26.3.	St 11.3., St 25.3.
Apríl	Št 30.4.	St 29.4.	Št 9.4., Ut 28.4.
Máj	Pi 29.5.	Št 28.5.	Ut 12.5., St 27.5.
Jún	Pi 26.6.	Št 25.6.	Ut 9.6., St 24.6.
Júl	Pi 31.7.	Št 30.7.	Po 13.7., St 29.7.
August	Pi 28.8.	Št 27.8.	St 12.8., St 26.8.
September	St 30.9.	Ut 29.9.	Pi 11.9., Po 28.9.
Október	Pi 30.10.	Št 29.10.	Pi 9.10., St 28.10.
November	Pi 27.11.	Št 26.11.	St 11.11., St 25.11.
December	St 30.12.	Ut 29.12.	St 9.12., Po 28.12.

Prosíme všetkých občanov, aby **STLÁČALI PLASTOVÉ FIAŠE** a kontajnery na **separovaný odpad neznečisťovali ostatným zmesovým komunálnym odpadom**. Všetkým, ktorí odpady triedia, ďakujeme!